

JOHN STUART MILL (1806-1873), PŘEDCHŮDCE MARGINALISMU

- syn Jamese Milla,
- 1813: četl Platóna,
- 1814: učil se latinsky, matematiku
- 1818: logika a filozofie,
- 1819: studoval politickou ekonomie (diskuse s otcem a D. Ricardem),
- 1834-1840: redigoval „Westminster Review“,
- 1843: „Systém logiky“,
- 1848: „Principy politické ekonomie“.

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

JOHN STUART MILL (1806-1873), PŘEDCHŮDCE MARGINALISMU

- rozšířil a doplnil klasickou ekonomickou analýzu,
- umožnil analyzovat ekonomické jevy jako vztahy a výměny,
- filozofické základy ekonomie,
- individuální svoboda x vládní zásahy,
- dílo: „*Esej o některých nerozhodných otázkách politické ekonomie*“ (1844), „*Principy politické ekonomie*“ (1848) a „*O svobodě*“ (1859),
- hodnota zboží a **užitečnost**,
- **zdroj hodnoty**: půda, práce a kapitál,
- předchůdce teorie rozdělování.

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

JOHN STUART MILL (1806-1873), PŘEDCHŮDCE MARGINALISMU

- nákladové položky = důchod,
- pokud produkt = důchod, pak celková nabídka = celková poptávka,
- *Sayův zákon trhů*,
- hospodářské deprese a *strukturální poruchy*.

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

„PRINCIPY POLITICKÉ EKONOMIE“ A JEJÍ HLAVNÍ MYŠLENKY

- analýza budoucího ekonomického růstu,
- třetí cesta mezi Smithem a Malthusem,
- předvídání x scénáře,
- Millovy scénáře vývoje:
  - *první scénář*: Malthusův přístup,
  - *druhý scénář*: Smithův přístup,
  - *třetí scénář*: Ricardův přístup
  - a *čtvrtý scénář*: nový pohled,
- nejpravděpodobnější: *třetí scénář* > zastavení závodů průmyslového života.

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

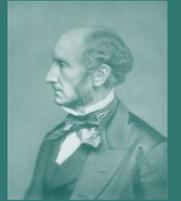
„PRINCIPY POLITICKÉ EKONOMIE“ A JEJÍ HLAVNÍ MYŠLENKY

- předvídání dlouhodobých trendů,
- teorie komparativních výhod: *rozdělení zisků ze zahraničního obchodu*,
- nabídka a poptávka reagují na změnu ceny,
- náklady (cena) obětovaných příležitostí,
- odmítl: *klasickou doktrínu mzdového fondu*,
- „Esej o některých nerozhodných otázkách politické ekonomie“ (1844):
  - v ekonomii není možný *řízený experiment*,
  - *sebepozorování*,
  - *ekonomie*: věda odvozující následky z předpokladů,

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

DALŠÍ VÝZNAMNÁ DÍLA J. S. MILLA

- „*O svobodě*“ (1859):
  - *právo omezovat svobodu jednotlivce,*
  - omezená schopnost rozvoje: *umožnění soutěže mezi muži a ženami.*